

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۲/۱۲/۱۳

۹۱۵

شماره چاپ

۴۲۷

شماره ثبت

یک شوری

طرح اصلاح قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی

کمیسیونهای ارجاعی

بهداشت و درمان

اصلی:

اجتماعی - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات -

فرعی:

شوراها و امور داخلی کشور - عمران

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۳۴ نفر از نمایندگان رسیده است،

جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

هر چند بیمه کارگران ساختمانی اقدام ارزشمندی تلقی می‌شود منتها تأمین هزینه‌های این نوع حمایت از نیروی کار نباید به قیمت افزایش هزینه‌های تولید خصوصاً در تولید ساختمان و مسکن باشد و عملاً با کاهش تولید زمینه بیکاری نیروی کار را فراهم کند. دریافت بیست درصد (۲۰٪) هزینه بیمه سهم کارفرما از محل افزایش هزینه‌های دریافت پروانه ساختمانی منجر به کاهش ساخت‌وساز شده و یک اقدام ضدتولیدی به حساب می‌آید.

اقدام مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۲ مبنی بر تأمین سهم بیست درصدی (۲۰٪) کارفرما از محل عوارض متمرکز شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و حذف ارتباط حق بیمه کارگران ساختمانی با پروانه باعث شد تا ضمن اینکه هم مردم ناچار به پرداخت هزینه‌های اضافی برای دریافت پروانه ساختمانی نشوند و هم با افزایش ساخت‌وساز شهرداری‌ها هم منتفع شوند.

از آنجا که اصلاح انجام شده فقط مربوط به سال ۱۳۹۲ است و نیاز به دائمی شدن این اصلاحات در قانون ذی ربط است لذا این طرح تقدیم مجلس شورای اسلامی می گردد.

ندیمی - صرامی فروشانی - امیرآبادی فراهانی - فولادگر - حسینی صدر -
قادری - یوسفیان ملا - تادران - اسماعیل نیا - عثمانی - شکری - کاتب -
فتحی پور - محمد علی پور - قاضی زاده هاشمی - پزشکیان - احمدی لاشکی -
جعفرزاده ایمن آبادی - علی پورختکداری - حسین فتاحی -
سیدشکرخدا موسوی - ذوالانوار - سیدعنایت اله هاشمی - مفتاح - سیدموسی
موسوی - امامی - ثروتی - قوامی - سبحانی فر - شوهانی - جوکار -
سبحانی نیا - فلاحتی باباجان - خسروی سهل آبادی

عنوان طرح:

اصلاح قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی

ماده واحده - ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی اصلاحی مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ به شرح ذیل اصلاح می شود و شش تبصره به آن الحاق می شود:

ماده ۵ - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت هفت درصد (۷٪) حق بیمه کارگر از کارگران ساختمانی دارای پروانه مهارت و بیست درصد (۲۰٪) سهم کارفرما به نسبت مساوی از محل عوارض و مالیات بر ارزش افزوده موضوع بندهای (ج) و (د) ماده (۳۸) و بند (۲) تبصره ذیل ماده (۱۶) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ از طریق سازمان امور مالیاتی

(قبل از واریز به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور) و سهم مالیات از ردیف پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی، در سال ۱۳۹۳ تعداد یک میلیون نفر از کارگران ساختمانی را بیمه نماید و این تعداد را با هدف پوشش کامل بیمه‌ای کارگران مزبور هر ساله دویست هزار نفر افزایش دهد.

تبصره ۱- سهم مالیات و عوارض و مبلغ مورد نیاز برای پوشش بیست درصدی (۲۰٪) سهم کارفرما در هر سال با توجه به حداقل دستمزد مشخص شده توسط شورای عالی کار و نیز ردیف بودجه‌ای مورد نیاز، در قوانین بودجه سنواتی مشخص می‌شود.

تبصره ۲- اشتغال به کار مشمولین بیمه کارگران ساختمانی در واحدهای تولیدی و صنفی بدون اعلام کتبی موضوع توسط کارفرما به واحد تابعه سازمان تأمین اجتماعی در محل و تغییر کارفرما از تأمین اجتماعی به مالک واحد تولیدی و صنفی ممنوع است و در صورت اثبات تخلف توسط سازمان تأمین اجتماعی از طریق کنترل‌ها و بازرسی‌های سرزده و نامحسوس، کارفرمای متخلف توسط سازمان تأمین اجتماعی محکوم به پرداخت مبلغی معادل پنج برابر سهم حق بیمه کارفرما در دوره اشتغال کارگر می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه پروانه کسب دریافت شده از دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و یا اتحادیه‌های صنفی متعلق به فردی باشد که تحت پوشش بیمه کارگران ساختمانی است باطل می‌شود و فرد مزبور در صورت ادامه فعالیت در زمینه پروانه مذکور به جریمه‌ای معادل با

پنج برابر حق بیمه سهم کارفرما در طول دوره مشترک انتفاع از مزایای بیمه و پروانه توسط سازمان تأمین اجتماعی محکوم می‌شود.

تبصره ۴- دریافت‌کنندگان پروانه‌های ساختمانی مکلف به بیمه حوادث حین کار برای تعداد متوسط شاغلان در طول دوره اعتبار پروانه به ازای مترهای قیدشده در پروانه بوده و منزه به ارائه اسناد خرید بیمه خود به مراجع صدور پروانه می‌باشند.

دستورالعمل تعداد متوسط افراد شاغل برای یک متر مربع زیربنا در طول دوره ساخت برای انواع پروانه‌ها حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزیر راه و شهرسازی تهیه و ابلاغ می‌شود. در صورتی که حادثه‌ای برای افراد شاغل در پروژه‌های ساختمانی رخ دهد و فرد حادثه‌دیده از مزایای بیمه کارگران ساختمانی استفاده نماید، خسارت‌های قابل پرداخت توسط بیمه‌های تجاری به شهرداری و یا دهیاری محل پرداخت می‌شود تا برای پاسخگویی به مسؤلیت مدنی نسبت به شهروندان مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره ۵- بیمه مرکزی مکلف است حق بیمه حوادث حین کار و نوع تعهدات بیمه‌گر برای پوشش بیمه‌ای شاغلان در پروژه‌های ساختمانی را به صورت سالانه مشخص و به شرکتهای بیمه ابلاغ کند.

تبصره ۶- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است گزارش عملکرد خود را در فواصل سه‌ماهه به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اجتماعی و بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح پیوست نسبت به طرح اصلاح

قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی تقدیم می‌گردد.

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است. متن اصلاحی طرح به ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد.

اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس؛

وضعیت طرح تقدیمی از جهت رعایت مقررات آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی بشرح

زیر می باشد:

ماده ۱۳۱ -

۱- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد

ندارد

۲- موضوع و عنوان مشخص دارد

ندارد

۳. دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

۱- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه عینی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس/الاکمیسیون

(موضوع: اصل ۸۵ قانون اساسی) ردشاه و اینک:

یا انقضای شش ماه یا پیش از انقضای شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.
 نمی‌باشد.

ماده ۱۴۲ - طرح تقدیمی دارای یا یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجعه با می‌باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می‌باشد.

ماده ۱۴۳ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است. موازاً و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه معسوب نمی‌شود و نیاز به ...
 می‌شود ۲
رای نمایندگان ندارد ندارد

تعداد ..... برگ اظهار نظریه عنوان ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- درخصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- درخصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.

لازم نیست.

تعداد یازده برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

- سوابق قانونی

قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی

ماده ۱- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد یا توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و یا تخریب مربوط به ساختمان و به ترتیب مندرج در این قانون با نام‌نویسی و اخذ کد ملی نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه می‌شوند.

تبصره- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرار گرفتن به موجب این قانون، کماکان از حیث خدمات مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن هستند و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون یاد شده برخوردار خواهند شد.

ماده ۲- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی در موارد زیر از شمول این قانون خارج و کماکان تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحات بعدی آن هستند:

۱- وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، مؤسسات عمومی غیردولتی، شهرداریها، بانکها و مؤسسات عام‌المنفعه و نیز کارخانجات دارای پروانه بهره‌برداری اعم از این‌که انجام کار را به پیمانکار واگذار نمایند یا رأساً انجام دهند.

۲- در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آنها از طریق انعقاد پیمان به پیمانکار واگذار می‌شود حق بیمه کارگران پیمانکار براساس ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی وصول خواهد شد.

ماده ۳- وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) موظف است نسبت به فراخوان و آموزش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اقدام و کارت مهارت فنی برای آنها صادر نماید.

تبصره ۱- زمانبندی، شرایط و ترتیب صدور، تمدید، تعلیق و کارت مهارت فنی و نحوه شناسایی کارگران شاغل در کارگاههای ساختمانی موضوع این ماده و اشتغال آنها در طول دوره

اعتبار کارت، طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که مشترکاً توسط وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، مسکن و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ - کارگران شاغل دارای کارت مهارت فنی معتبر از تاریخ نام‌نویسی در سازمان تأمین اجتماعی مبتنی بر کد ملی مشمول مقررات این قانون هستند و از تعهدات آن بهره‌مند خواهند شد.

ماده ۴ - تعهدات موضوع این قانون شامل موارد زیر است که به بیمه شده در صورت احراز شرایط ارائه خواهد شد:

الف - حوادث و بیماریها. ب - غرامت دستمزد. ج - ازکارافتادگی. د - بازنشستگی. هـ - فوت. تبصره - افراد خانواده بیمه شده جهت برخورداری از خدمات موضوع بند (الف) این ماده طبق ماده (۵۸) قانون تأمین اجتماعی و در مورد بازماندگان طبق مواد (۸۱) و (۸۲) قانون یاد شده تعیین می‌گردند.

ماده ۵ - در مواردی که انجام کارهای ساختمانی مستلزم اخذ پروانه می‌باشد مراجع ذی‌ربط مکلفند صدور پروانه را منوط به ارائه رسید پرداخت حق بیمه برای هر متر مربع نمایند. حق بیمه متعلقه برای هر متر مربع زیربنا بر اساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار و بر مبنای ارزش معاملاتی املاک و متراژ و طبقات موضوع ماده (۶۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن، سطح زیربنا و سایر شاخصهای ارزش‌گذاری منطقه‌ای اعم از شهری و روستایی با توجه به ضریب محرومیت آنها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و با هماهنگی سایر دستگاههای ذی‌ربط تهیه و حداکثر ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد. در هر صورت نرخ حق بیمه با توجه به شاخصهای مورد اشاره در آئین‌نامه موصوف نباید بیش از چهار درصد (۴٪) حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار باشد.

تبصره ۱ - در صورتی که حوادث ناشی از کار منجر به مصدومیت، فوت یا ازکارافتادگی گردد ولی منقاضی با وجود الزام به گرفتن پروانه نسبت به اخذ آن اقدام ننموده باشد، سازمان تأمین

اجتماعی علاوه بر حق بیمه موضوع این قانون جریمه‌ای به‌طور مقطوع معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) اصل حق بیمه محاسبه و وصول خواهد کرد.

تبصره ۲ - مبالغی که مفع صدور پروانه طبق مقررات این ماده پرداخت می‌گردد، در محاسبه حق بیمه کارگران پیمانکار موضوع بند (۲) ماده (۲) این قانون محسوب خواهد گردید.

ماده ۶ - حق بیمه سهم بیمه شده معادل هفت درصد (۷٪) دستمزد ماهانه‌ای خواهد بود که طبق ماده (۳۵) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ برای کارگران تعیین می‌شود.

تبصره - دولت مکلف است معادل سه درصد (۳٪) مأخذ کسر حق بیمه موضوع این ماده به عنوان سهم مشارکت خود به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید. همچنین با توجه به تعداد افراد تحت پوشش، همه ساله با اعلام سازمان تأمین اجتماعی سهم مشارکت خود را در بودجه کل کشور منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

ماده ۷ - بیمه شده مکلف است حق بیمه خود را به ترتیبی که سازمان تأمین اجتماعی تعیین می‌نماید پرداخت نماید.

تبصره - در صورت عدم پرداخت حق بیمه موضوع این قانون، سازمان طبق اختیارات مندرج در قانون تأمین اجتماعی برای وصول حق بیمه اقدام خواهد نمود.

ماده ۸ - نقل و انتقال سابقه پرداخت حق بیمه موضوع این قانون فی مابین صندوقهای بیمه و بازنشستگی براساس قوانین مربوط انجام می‌شود.

ماده ۹ - چگونگی استفاده از خدمات درمانی، مدت و شرایط و میزان غرامت دستمزد برای حوادث ناشی از کار، تعیین درصد از کارافتادگی، چگونگی تشخیص حوادث ناشی و غیرناشی از کار، شرایط پرداخت غرامت نقص مقطوع و برقراری مستمری جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییر درجه از کارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۰ - مشمولان این قانون در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر می‌توانند درخواست بازنشستگی نمایند:

۱ - داشتن حداقل سابقه مقرر در قانون تأمین اجتماعی و ثبوت سال تمام مسن

۲ - داشتن سسی و پسنج سال کامل سابقه پرداخت حق بیمه تبصره - میزان مستمری بازنشستگی طبق قانون تأمین اجتماعی تعیین می شود. مستمری از کار افتادگی جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییرات درجه از کارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۱ - شرایط بیمه شده متوفی، بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی، نحوه برقراری مستمری بازماندگان و سهم مستمری هر یک از آنان طبق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۲ - در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از کار مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی کارفرما می باشد، سازمان تأمین اجتماعی طبق مقررات این قانون (ماده ۶۶ قانون تأمین اجتماعی و تبصره های آن) هزینه های مربوط را طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

ماده ۱۳ - کلبه وزارتخانه ها، دستگاهها، نهادها، شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شهرداریها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مراجع صدور پروانه ساختمان مکلف به همکاری با مجریان این قانون می باشند.

ماده ۱۴ - از تاریخ تصویب این قانون آن دسته از مواد قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و سایر قوانینی که با این قانون مغایر است لغو می گردد.

بند (۱۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور (مصوب ۱۳۹۱/۲/۳۰)

۱۱ - مبلغ حق بیمه متعلقه برای هر مترمربع زیربنا موضوع ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی با رعایت سقف چهاردرصد (۴٪) مذکور در ماده یادشده مجموعاً در سال ۱۳۹۱ به اندازه یک درصد (۱٪) نسبت به سال ۱۳۹۰ افزایش می یابد و از زمان تصویب این قانون لازم الاجراست.

قانون رفع عوانع اجرایی قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی و نحوه مجازات متخلفان

ماده واحده - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه مقرر در قانون بیمه های

اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ و اصلاحات بعدی آن کلیه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی مشمول قانون یاد شده را به طور کامل و با نظارت دقیق بیمه نماید.

تبصره ۱- به منظور نظارت بر اجرای صحیح و پیشگیری و رسیدگی به تخلفات و رفع موانع اجرایی قانون، کارگروهی مرکب از نماینده هر یک از وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، راه و شهرسازی و «کشور» و سازمان تأمین اجتماعی و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور تشکیل می‌گردد.

دو نماینده از انجمن صنفی کارگران ساختمانی، دو نماینده از انجمن صنفی کارفرمایان ساختمانی و چهار نماینده از مجلس شورای اسلامی شامل دو نفر از کمیسیون بهداشت و درمان، یک نفر از کمیسیون اجتماعی و یک نفر از کمیسیون عمران با معرفی کمیسیون‌های مربوطه همگی به عنوان ناظر شرکت خواهند نمود.

تبصره ۲- کلیه مراجع اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که مانع اجرای این قانون و موجب محرومیت کارگران ساختمانی از خدمات بیمه تأمین اجتماعی موضوع قانون مزبور شوند با رأی محاکم صالحه به پرداخت غرامتی معادل اعمال حق بیمه سهم کارگر و کارفرما به ارزش روز و زیانهای وارده مادی و معنوی اهم از هزینه‌های درمانی با ازکارافتادگی و سایر حمایت‌های مطروحه در قانون تأمین اجتماعی محکوم می‌گردند.

تبصره ۳- در صورت تأمین منابع مالی از محل حق بیمه موضوع ماده (۵) قانون، هرگونه استثناء و اعمال سهمیه که موجب ایجاد محدودیت در اجرای بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی شود ممنوع است.

بند ۸۹ قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور مصوب ۱۳۹۲/۳/۱۹

۸۹- در نهم ماه سال ۱۳۹۲ پرداخت حق بیمه و ارائه اسناد در زمان صدور پروانه ساختمان موضوع قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در شهرها و روستاهای کشور متوقف می‌شود. سازمان مالیاتی مکلف است معادل مبلغ نه هزار میلیارد (۹.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال عوارض ارزش افزوده شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از محل منابع مندرج در بندهای (ج) و (د) ماده (۳۸) قانون

مالیات بر ارزش افزوده متمرکز نزد سازمان دهیاری‌ها و شهرداری‌های کشوری را به عنوان بیست درصد (۲۰٪) حق بیمه سهم کارفرما برای بیمه کارگران ساختمانی به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط و دریافت هفت درصد (۷٪) حق بیمه سهم بیمه‌شده از کارگر و بیست درصد (۲۰٪) سهم کارفرما هشتصد هزار نفر از کارگران ساختمانی را بیمه نماید و گزارش عملکرد خود در این خصوص را هر سه ماه یک‌بار به کمیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و اجتماعی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید. کارفرمایان امور ساختمانی موظفند کارگران ساختمانی غیرمشمول این بند را بیمه حوادث حسین کار نموده و اسناد مربوطه را به مراجع صدور پروانه ارائه نمایند.

مواد (۱۶)، (۳۹)، (۳۸) و (۳۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷)

ماده ۱۶- نرخ مالیات بر ارزش افزوده، یک و نیم درصد (۱/۵٪) می‌باشد.

تبصره نرخ مالیات بر ارزش افزوده کالاهای خاص به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱- انواع سیگار و محصولات دخانی، دوازده درصد (۱۲٪)؛

۲- انواع بنزین و سوخت هواپیما، بیست درصد (۲۰٪).

ماده ۳۷- یک در هزار از وجوهی که بابت مالیات، عوارض و جرائم متعلق موضوع این قانون وصول می‌گردد، در حساب مخصوصی در خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد، در اختیار سازمان مزبور قرار خواهد گرفت تا برای آموزش، تشویق و جایزه به مصرف‌کنندگان و مؤدیان هزینه نماید. وجوه پرداختی به استناد این بند از شمول مالیات و کلیه مقررات مضایر مستثنی است.

یک نفر از اعضاء کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر بر اقدامات سازمان امور مالیاتی کشور در این مورد تعیین می‌گردد. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است سالانه گزارشی از میزان و نحوه توزیع وجوه موضوع این ماده بین مصرف‌کنندگان و مؤدیان را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۳۸- نرخ عوارض شهرداریها و دهیارها در رابطه با کالا و خدمات مشمول این قانون، علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده (۱۶) این قانون، به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف- کلیه کالاها و خدمات مشمول نرخ صدر ماده (۱۶) این قانون، یکونیم درصد (۱/۵٪)

ب انواع سیگار و محصولات دخانی، سه درصد (۳٪)؛

ج انواع بنزین و سوخت هواپیما، ده درصد (۱۰٪)؛

د نفت سفید و نفت گاز، ده درصد (۱۰٪) و نفت کوره پنج درصد (۵٪).

تبصره ۱- واحدهای تولیدی آلاینده محیط زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط

زیست را رعایت نمی‌نمایند، طبق تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست (تا پانزدهم

اسفند ماه هر سال برای اجراء در سال بعد)، همچنین پالایشگاههای نفت و واحدهای پتروشیمی،

علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون، مشمول پرداخت یک درصد (۱٪) از قیمت

فروش به عنوان عوارض آلاینده می‌باشند. حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به

عوارض آلاینده موضوع این ماده قابل تسری نمی‌باشد.

واحدهایی که در طی سال نسبت به رفع آلاینده اقدام نمایند، با درخواست واحد مزبور و تأیید

سازمان حفاظت محیط زیست از فهرست واحدهای آلاینده خارج می‌گردند. در این صورت،

واحدهای یاد شده از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان مزبور به سازمان امور

مالیاتی کشور، مشمول پرداخت عوارض آلاینده نخواهند شد.

واحدهایی که در طی سال بنا به تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست به فهرست واحدهای

آلاینده محیط زیست اضافه گردند، از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان

حفاظت محیط زیست مشمول پرداخت عوارض آلاینده خواهند بود.

عوارض موضوع این تبصره در داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل استقرار واحد

تولیدی و در خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز

می‌شود، تا بین دهیارهای همان شهرستان توزیع گردد.

تبصره ۲- در صورتی که واحدهای تولیدی به منظور ارتقاء مهارت و سلامت کارکنان خود مراکز آموزشی و ورزشی ایجاد کرده و یا در این خصوص هزینه نمایند، با اعلام وزارت کار و امور اجتماعی می‌توانند ده درصد (۱۰٪) عوارض موضوع بند (الف) این ماده را تا سقف هزینه صورت گرفته درخواست استرداد نمایند، در صورت تأیید هزینه‌های مزبور توسط سازمان امور مالیاتی کشور، وجوه مربوط قابل تهاتر یا استرداد حسب مقررات این قانون خواهد بود.

تبصره ۳- به منظور تأسیس و توسعه واحدهای آموزشی مورد نیاز در مناطق کمتر توسعه یافته، معادل نیم درصد (۵٪) از عوارض وصولی بند (الف) این ماده در حساب مخصوص هر خزانه به نام وزارت آموزش و پرورش واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار وزارت یاد شده قرار خواهد گرفت تا توسط وزارت مزبور در امر توسعه و احداث مراکز آموزشی مورد نیاز در مناطق مزبور هزینه گردد. آئین‌نامه اجرایی این تبصره به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، کشور و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۹- مؤدیان مکلفند عوارض و جرائم متعلق موضوع ماده (۳۸) این قانون را به حسابهای رابطی که بنابه درخواست سازمان امور مالیاتی کشور و توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند. سازمان امور مالیاتی کشور موظف است عوارض وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به ترتیب زیر به حساب شهرداری محل و بسا تعزیرات و وجوه حسب مورد واریز نماید:

(الف) عوارض وصولی بند (الف) ماده (۳۸) در مورد مؤدیان داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل و در مورد مؤدیان خارج از حریم شهرها به حساب مرکز وجوه وزارت کشور به منظور توزیع بین دهیارهای همان شهرستان بر اساس شاخص جمعیت و میزان کمتر توسعه یافتگی؛

ب) عوارض وصولی بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور.

تبصره ۱- سه درصد (۳٪) از وجوه واریزی که به حسابهای موضوع این ماده واریز می‌گردد، در حساب مخصوص نزد خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار سازمان مزبور که وظیفه شناسایی، رسیدگی، مطالبه و وصول این عوارض را عهده دار می‌باشد، قرار خواهد گرفت تا برای خرید تجهیزات، آموزش و تشویق کارکنان و حسابرسی هزینه نماید. وجوه پرداختی به استناد این بند به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مفایر مستثنی است.

تبصره ۲- حساب تمرکز وجوه قید شده در این ماده توسط خزانه داری کل کشور به نام وزارت کشور افتتاح می‌شود. وجوه واریزی به حساب مزبور (به استثناء وجوه توزیع مذکور در قسمت‌های اخیر بند (الف) این ماده و تبصره (۱) ماده (۳۸) این قانون) به نسبت بیست درصد (۲۰٪) کلان شهرها (شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت) بر اساس شاخص جمعیت، شصت درصد (۶۰٪) سایر شهرها بر اساس شاخص کمتر توسعه یافتگی و جمعیت و بیست درصد (۲۰٪) دهیاری‌ها بر اساس شاخص جمعیت تحت نظر کارگروهی متشکل از نمایندگان معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور و یک نفر ناظر به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی مطابق آیین‌نامه اجرایی که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور و شورای عالی استان‌ها به تصویب هیأت وزیران می‌رسد توزیع و توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها هزینه می‌شود. هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و وجوه موضوع ماده (۳۷)، تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۳۸) این قانون و تبصره (۱) این ماده ممنوع می‌باشد. وزارت کشور موظف است، گزارش عملکرد وجوه دریافتی را هر سه ماه یکبار به شورای عالی استان‌ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸

ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی

شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرائی نامیده می‌شوند.

قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲.۸.۲۱

ماده ۱ - کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد ساختمان یا توسعه ساختمان و با تجدید بنا و تخریب مربوط به آن به ترتیب مندرج در این قانون نزد سازمان بیمه‌های اجتماعی در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه خواهند شد.

تبصره ۱ - کارگران شاغل در کارهای ساختمانی مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت، شهرداریها، و مؤسسات عام‌المنفعه و بانکها اعم از این که انجام کار به پیمانکار واگذار یا رأساً توسط مؤسسات مذکور تصدی شود و همچنین کارگران ساختمانی کارخانجات که مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی درباره آنها اجرا شده یا می‌شود مشمول مقررات این قانون نخواهند بود.

تبصره ۲ - منظور از حادثه ناشی از کار در این ماده حادثه‌ای است که حین انجام کار و به سبب آن در محدوده کارگاه ساختمانی برای کارگر اتفاق می‌افتد.

ماده ۲ - کارفرمایانی که کارگران مشمول این قانون را به کار می‌گیرند یا نمایندگان آنان موظفند در صورت وقوع حادثه ناشی از کار فوراً کارگر حادثه‌دیده را به نزدیکترین واحد درمانی سازمان بیمه‌های اجتماعی اعزام نمایند و در صورت عدم دسترسی به واحد درمانی سازمان بیمه‌های اجتماعی کارفرما یا نماینده او مکلف است کارگر حادثه‌دیده را به نزدیکترین واحد درمانی اعزام دارد و مراتب را ضمن تنظیم برگ گزارش حادثه حداکثر ظرف سه روز به اطلاع سازمان بیمه‌های اجتماعی برساند. سازمان هزینه‌های مزبور را پرداخت خواهد کرد.

ماده ۳ - کارگران مشمول این قانون در صورتی که بر اثر حادثه ناشی از کار آسیب ببینند طبق مقررات مواد ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲ قانون بیمه‌های اجتماعی از کمکهای مندرج در قانون مذکور برخوردار خواهند شد. در صورت فوت بیمه شده بر اثر حادثه ناشی از کار با بازماندگان وی طبق مقررات مواد ۶۸ و ۶۹ قانون بیمه‌های اجتماعی رفتار خواهد شد.

ماده ۴ - دستورالعملی محاسبه کمکهای نقدی مذکور در ماده ۳ به ترتیب مفسر در ماده ۲۷ قانون بیمه‌های اجتماعی بنا به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان تعیین خواهد شد.

ماده ۵ - متقاضیان پروانه ساختمان اعم از ایجاد و یا تجدید بنا مکلفند برای هر متر مربع حسب مورد نسبت به سطح کل زیربنا در جمع طبقات و جهت توسعه بنا نسبت به سطح زیربنای توسعه‌یافته مبلغ سی ریال به عنوان حق بیمه به حساب سازمان بیمه‌های اجتماعی در یکی از شعب بانک رفاه کارگران یا بانکهای دولتی دیگر که از طرف سازمان بیمه‌های اجتماعی تعیین می‌شود واریز و رسید مبلغ مذکور را اخذ نمایند. این حق بیمه در موردخانه‌هایی که سطح زیربنای آن ۱۵۰ متر مربع یا کمتر باشد برای هر متر مربع ۵ ریال خواهد بود.

سازمان بیمه‌های اجتماعی موظف است حساب درآمد و هزینه‌های موضوع این قانون را جداگانه نگاهداری نماید.

تبصره ۱ - صدور پروانه ساختمان از طرف شهرداریها موقوف به ارائه و تسلیم رسید وجوه موضوع این ماده خواهد بود.

تبصره ۲ - در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آنها از طریق انعقاد پیمان به پیمانکار واگذار می‌شود حق بیمه کارگران پیمانکار طبق مقررات عمومی ماده ۲۹ قانون بیمه‌های اجتماعی وصول خواهد شد.

مبانی که در موقع صدور پروانه طبق مقررات این ماده به حساب سازمان بیمه‌های اجتماعی واریز شده است در محاسبه حق بیمه کارگران پیمانکار محسوب خواهد گردید.

ماده ۶ - در صورت عدم پرداخت حق بیمه مقرر در این قانون طبق مواد ۳۵ و ۸۷ قانون بیمه‌های اجتماعی رفتار خواهد شد.

ماده ۷ - سایر مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی در صورتی که به نحوی از انحاء با اجرای مقررات این قانون ارتباط داشته باشد قابل اجرا خواهد بود.